

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог Закона садржан је у одредбама члана 97. став 1. тач. 4, 6. и 9. Устава Републике Србије којима је, између осталог, предвиђено да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана, систем у области економских односа са иностранством, као и производњу, промет и превоз оружја, отровних, запаљивих, експлозивних, радиоактивних и других опасних материја.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме („Службени лист СРЈ”, бр. 41/96, „Сл. лист СЦГ”, бр. 7/2005 – др. закон и „Сл. гласник РС”, бр. 85/2005 – др. закон), донет је 1996. године када је и почела његова примена. Предметни Закон је уређивао производњу, промет и превоз наоружања и војне опреме као делатност од општег интереса, планирање мера безбедности, планирање производње и промета наоружања и војне опреме, контролу квалитета производње наоружања и војне опреме и друга питања од значаја за производњу, промет и превоз наоружања и војне опреме.

Основни разлози за доношење новог закона у овој области су успостављање стабилног контролног механизма у производњи и промету НВО, стварање претпоставки за унапређење области производње и промета НВО, потпуније дефинисање појмова који припадају категорији наоружање и војна опрема и њихово усклађивање са прописима ЕУ, дефинисање услова и поступака којима се формира групација Одбрамбена индустрија Србије, дефинисање нивоа страних улагања, приватизације произвођача наоружања и војне опреме, као и начина решавања друштвеног капитала.

Предложеним Нацртом закона унапредиће се нормативне претпоставке за испуњење основног циља - контрола у области производње и промета наоружања и војне опреме ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и интегритета. Доношење новог закона ће допринети јачању механизма контроле у сегменту планирања мера безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме, права и обавеза произвођача, усаглашености са стандардима и техничким прописима, издавања дозволе за производњу наоружања и војне опреме, обезбеђењу ширег обима овлашћења надлежних органа и стварање амбијента за страна улагања и створиће услове за унапређење области производње са аспекта развојних и инвестиционих улагања.

Текст Нацрта закона је подељен у четрнаест делова:

Први део садржи уводне одредбе;

Други део садржи одредбе о производњи наоружања и војне опреме у миру;

Трећи део садржи одредбе о издавању дозволе за производњу наоружања и војне опреме;

Четврти део садржи одредбе о безбедности, обезбеђењу и заштити у производњи наоружања и војне опреме;

Пети део садржи одредбе о одбрамбеној индустрији Србије;

Шести део садржи одредбе о приватизацији произвођача наоружања и војне опреме;

Седми део садржи одредбе о правима и обавезама произвођача наоружања и војне опреме;

Осми део садржи одредбе о утврђивању и оцењивању усаглашености у производњи наоружања и војне опреме;

Девети део садржи одредбе о производњи наоружања и војне опреме у ратном и ванредном стању;

Десети део садржи одредбе о промету наоружања и војне опреме у земљи;

Једанаести део садржи одредбе о транспорту наоружања и војне опреме;

Дванаести део садржи одредбе о подацима о личности;

Тринаести део садржи одредбе о надзору;

Четрнаести део садржи казнене одредбе;

Петнаести део садржи прелазне и завршне одредбе.

III УСАГЛАШЕНОСТ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ КОНВЕНЦИЈАМА

Нацрт закона о производњи и промету наоружања и војне опреме је усклађен са одговарајућим међународним правним документима и регулативом Европске уније. Не постоје прописи Европске уније који директно уређују материју која је предмет овог закона.

IV ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. уређује се предмет закона, односно дефинише примена закона у области производње и промета наоружања и војне опреме у земљи. Овим чланом се наглашава да се одредбе Нацрта закона не односе на производњу и промет спортског и ловачког оружја и муниције, привредних експлозива, противградних ракета и средстава за ватромете, што је обавеза министра надлежног за унутрашње послове да посебним законом уреди поменути област.

Члан 2. дефинише циљ који доношењем закона треба да буде реализован, а то је јача и ефикаснија контрола и унапређење области производње и промета наоружања и војне опреме ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних, економских и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета и интегритета.

Члан 3. садржи дефиниције којима се одређују значења појединих појмова који су употребљени у тексту Нацрта закона. Одредбе овог члана треба да олакшају примену и разумевање закона и елиминишу потребу за накнадним тумачењем истог.

Под појмом *Наоружање и војна опрема* обухваћена су убојна, борбена и техничка средства која су утврђена Националном контролном листом наоружања и војне опреме, као и објекти, опрема и друге ствари посебно израђене или прилагођене за војну намену. Ова дефиниција је дата у ширем контексту због чињенице да промету наоружања и војне опреме (детаљнија класификација извршена кроз Националну контролну листу) претходи производња НВО са свим својим фазама, укључујући изградњу и опремање капацитета за производњу наоружања и војне опреме и израду техничке документације.

У односу на ранији закон, дефиницијом *Производња наоружања и војне опреме* је прецизније дат обухват појма, па се уведе поред раније присутних појмова и: освајање технологија; испитивање и усавршавање наоружања и војне опреме; демилитаризација и утилизација наоружања и војне опреме и израда техничке документације. Ово је значајно због прецизнијег дефинисања области и обухвата у коме се произвођачу издаје дозвола за производњу наоружања и војне опреме.

Произвођач наоружања и војне опреме мора бити правно лице уписано у регистар привредних друштава, док *услуге у области производње и промета наоружања и војне опреме* могу вршити и правна и физичка лица.

У Нацрту закона дата је дефиниција кооперанта произвођача наоружања и војне опреме као правног лица са седиштем у Републици Србији које на основу уговора о кооперацији, за потребе произвођача наоружања и војне опреме, врши делатност производње подсклопова и делова наоружања и војне опреме, чији обим и сложеност не захтева поседовање дозволе за производњу наоружања и војне опреме. Предвиђено је такође, да у изузетним случајевима кооперант произвођача наоружања и војне опреме може бити и правно лице изван територије Републике Србије. Кооперанти произвођача наоружања и војне опреме нису у режиму издавања дозволе за производњу;

Нацртом закона је дата прецизнија подела три различита система који постоје код произвођача наоружања и војне опреме: *безбедност производње наоружања и војне опреме, заштита у производњи наоружања и војне опреме и обезбеђење производње наоружања и војне опреме.*

Такође, Нацртом закона су уведени нови појмови *Демилитаризација* и *Утилизација*. *Демилитаризација*, као делатност којом се наоружање и војна опрема онеспособљава за

сврху којој је било изворно намењено, је обухватила два битна сегмента: даље коришћење наоружања и војне опреме у цивилне сврхе или његово потпуно уништење.

Прецизније је дефинисан појам *Производна способност произвођача наоружања и војне опреме* који је често изазивао недоумице у примени ранијег закона.

У односу на ранији закон уведена је дефиниција појма *Техничка документација* која обухвата три различите категорије документације: *документација за изградњу и опремање капацитета за производњу наоружања и војне опреме, техничка документација за производњу наоружања и војне опреме и документација за испитивање наоружања и војне опреме.*

У дефиницији појма *Промет наоружања и војне опреме у земљи* поред куповине и продаја наоружања и војне опреме у земљи, уводи се и сегмент који обухвата куповину ради продаје наоружања и војне опреме у земљи и иностранству и послове у вези са том куповином, продајом и куповином ради продаје наоружања и војне опреме.

Члан 4. прописује групе средстава које су обухваћене појмом *Наоружање и војна опрема*. Интенција овог члана јесте прецизније и свеобухватније разврставање наоружања и војне опреме, што ће значајно олакшати одређивање категорија наоружања и војне опреме за које се произвођачу издаје дозвола за производњу наоружања и војне опреме. Новина у овом члану је разврставање ватреног оружја за војну намену на две категорије, закључно са калибром 15 mm и преко тог калибра, јер су у пракси присутни пројекти истраживања и развоја ватреног оружја тог калибра. Такође, у наоружање и војну намену су сврстани погонска и друга средства специјално пројектована за експлоатацију и одржавање појединих категорија наоружања и војне опреме, капацитети и средства за производњу наоружања и војне опреме, као и средства за војну намену која се користе за употребу, руковање, чување, складиштење и одржавање наоружања и војне опреме, што је новина у односу на претходни Закон.

Члан 5. утврђује документа стратешког планирања на којима се заснива производња НВО у миру за потребе Војске Србије и других снага одбране. У поступку издавања дозволе за производњу наоружања и војне опреме један од критеријума који ће имати посебан значај при оцени испуњености услова за бављење производњом наоружања и војне опреме односи се на обим и степен усклађености производње наоружања и војне опреме са документима стратешког планирања.

Члан 6. прописује да министарства надлежна за одбрану и унутрашње послове и службе безбедности закључују уговоре о производњи наоружања и војне опреме са произвођачима, без посредовања трећих лица.

Члан 7. прописује да се производња наоружања и војне опреме за потребе других државних органа и организација, привредних друштава и других правних лица ради обављања њихове делатности врши на основу уговора које наведени правни субјекти закључе са произвођачима.

Члан 8. дефинише да су планови производње за потребе извоза и/или уговор закључен између произвођача наоружања и војне опреме и страног купца, основ за обављање

производње наоружања и војне опреме за потребе извоза. Такође, закон предвиђа да, осим произвођача, уговор о производњи наоружања и војне опреме за потребе извоза, може закључити и правно лице уписано у Регистар лица овлашћених за обављање послова увоза и извоза наоружања и војне опреме.

Чланом 9. прописана је обавеза произвођача наоружања и војне опреме, који користи техничку документацију у својини Републике Србије, да изврши накнаду по основу економског искоришћавања (ројалити) за наоружање и војну опрему производену за потребе извоза, а висина накнаде се утврђује уговором између произвођача и овлашћеног органа, носиоца права својине (установа Министарства одбране која полаже право интелектуалне својине над техничком документацијом). Основни критеријуми за утврђивање висине накнаде су обим, сложеност и ниво технолошке развијености наоружања и војне опреме.

Члан 10. омогућава страни улагање и остваривање економских интереса у области производње наоружања и војне опреме.

У овом члану се такође уводи ограничење по коме страни улагач у области производње наоружања и војне опреме и законски заступник страног улагача не може бити правно или физичко лице које је под рестриктивним мерама Уједињених нација или Европске уније или против кога је вођен поступак пред судовима држава чланица Европске уније и других партнерских држава, због престапа учињених у области производње, увоза и извоза наоружања и војне опреме у последњих 10 година. Сходно томе, страни улагач је у обавези да достави доказ надлежног органа земље из које потиче.

Чланом 11. уводи се новина којом је омогућено страном улагачу, као већинском власнику, да се упише у Регистар произвођача наоружања и војне опреме под условима прописаним овим законом.

Ранији Закон о производњи и промету наоружања и војне опреме није уређивао сегмент који се односи на страни улагање већ је то питање регулисано Законом о страним улагањима („Сл. лист СРЈ”, бр. 3/2002 и 5/2003 и „Сл. Лист СЦГ”, бр. 1/2003 – Уставна повеља) који страног улагача из члана 19. условљава да не може стећи право већинског учешћа у управљању привредним друштвом.

Одредбама овог члана Нацрта закона омогућено је страном улагачу да постане већински власник капитала у привредном друштву уписаном у Регистар произвођача наоружања и војне опреме, чиме се отклања сметња у погледу учешћа страног капитала у управљању друштвом. Изузетак је направљен код произвођача наоружања и војне опреме који припадају групацији Одбрамбена индустрија Србије, што је детаљније образложено у петом делу који садржи одредбе о одбрамбеној индустрији Србије. Друштво доказује структуру власништва изводом о регистрацији привредног субјекта који се прибавља од Агенције за привредне регистре (обавезна за сва друштва) и јединственом листом акционара која се добија из Централног регистра депо и клиринг хартија од вредности, за акционарска друштва.

Чланом 12. прописана је обавеза страном улагачу да поднесе захтев Министарству одбране ради прибављања сагласности за улагање капитала у коме се исказује интерес за неки од видова улагања: оснивање привредног друштва за производњу наоружања и војне опреме, куповина капацитета за производњу наоружања и војне опреме од другог произвођача или проширења постојећих капацитета за производњу наоружања и војне опреме. Страни улагач уз захтев за прибављање сагласности за страном улагање, доставља елаборат који нарочито садржи податке о: правном или физичком лицу; структури капитала страног улагача; искуствима страног улагача и оствареним резултатима у области која је предмет улагања; врсти и обиму улагања; производном програму; примени нових технологија; набавци потребне опреме, сировина и полупроизвода; правима интелектуалне својине; програму заштите животне средине којим се гарантује да ће примењене технологије у производњи наоружања и војне опреме испуњавати захтеве за заштиту животне средине у складу са законом који уређује предметну област.

Уколико се ради о страном улагању у постојеће капацитете за производњу наоружања и војне опреме у којима се послује са већинским државним капиталом, Влада посебном одлуком одређује начин избора и услове које мора да испуњава стратешки инвеститор, као и модел стратешког партнерства. Приликом дефинисања услова, предност код страних улагања у постојеће капацитете у којима се послује са већинским државним капиталом имају они страни улагачи који се већ баве производњом наоружања и војне опреме и поседују неопходне технолошке способности као стратешки инвеститори.

Члан 13. прописује да Влада на предлог Министарства одбране доноси одлуку по захтеву страног улагача у року од 120 дана од дана пријема захтева. Министарство одбране, у поступку одлучивања по захтеву страног улагача, прибавља мишљења ресорних министарстава и посебних организација у погледу утицаја страног улагања на националну и јавну безбедност, одбрану, економију, унутрашње и спољне послове Републике Србије, припрема усаглашен предлог и доставља Влади на одлучивање.

Члан 14. прописује обавезу да законски заступник произвођача наоружања и војне опреме мора бити држављанин Републике Србије са пребивалиштем на територији Републике Србије. Овај члан омогућава да држава користи институционалне механизме у заштити својих интереса.

Овде је предвиђен изузетак по коме законски заступник може бити и страни држављанин уколико произвођач наоружања и војне опреме послује са већинским страним капиталом.

Члан 15. утврђује да се производњом наоружања и војне опреме могу бавити само привредна друштва којима је издата дозвола за производњу наоружања и војне опреме и која су уписана у Регистар произвођача наоружања и војне опреме. Упис у Регистар врши надлежни орган Министарства одбране по службеној дужности, након доношења решења министра одбране којим се издаје дозвола за производњу наоружања и војне опреме у одређеној области. Намера је да се производњом наоружања и војне опреме

баве она привредна друштва која поседују производне капацитете и која су кадровски, материјално и технолошки оспособљена за производњу наоружања и војне опреме НВО. Исто тако, надлежни орган Министарства одбране по службеној дужности брише из Регистра произвођача наоружања и војне опреме она привредна друштва којима је истекла дозвола за производњу наоружања и војне опреме. Одредбама овог члана треба да се спречи производња наоружања и војне опреме без дозволе, за шта су предвиђене и одговарајуће казнене одредбе.

Овим чланом је предвиђен садржај Регистра произвођача, његово вођење у електронском облику и јавни приступ преко интернет странице Министарства одбране.

Чланом 16. дефинише се рок важења дозволе за производњу наоружања и војне опреме до 5 година и исти се може продужити у поновљеној процедури. Досадашњи Закон није предвиђао ограничавање периода на који се издаје дозвола за производњу наоружања и војне опреме, али је пракса налагала потребу дефинисања временског периода важења дозволе и, у вези с тим, периодичног стицања увида у производне капацитете произвођача према динамици која се утврђује на основу стања капацитета за производњу наоружања и војне опреме и постигнутих пословних резултата.

Члан 17. прописује да дозволу за производњу наоружања и војне опреме може добити привредно друштво које испуњава услове у погледу капацитета за производњу наоружања и војне опреме; техничке, технолошке и кадровске оспособљености; способности за обезбеђење квалитета наоружања и војне опреме, безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме. Испуњеност услова се доказује документацијом коју привредно друштво доставља уз захтев за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме, као и увидом комисије Министарства одбране у стање производних капацитета друштва и примену мера описаних у достављеној документацији.

Члан 18. прописује обавезу доношења посебног акта министра одбране којим се ближе уређују критеријуми за оцену испуњености услова за производњу наоружања и војне опреме. Овим актом дефинисаће се критеријуми на основу којих се нарочито оцењује: стање производње наоружања и војне опреме, структура и висина капитала, стање кадровске структуре, истраживање и развој, стање објеката и опреме са аспекта капацитета, старости, својине, постојања заложног права и др., стање сировина и полупроизвода са аспекта аутономности ланаца снабдевања, зависности од увоза, значаја у производњи стратешких сировина и др., технологије и техничка документација за производњу наоружања и војне опреме, безбедност производње наоружања и војне опреме, заштита у производњи наоружања и војне опреме; способност за обезбеђење квалитета наоружања и војне опреме; резултат пословања привредног друштва у претходне три године итд.

Кроз поступак пондерисања Критеријума за оцену испуњености услова за производњу наоружања и војне опреме, дефинисаће се број бодова који се може освојити у складу са истима и распон бодова који опредељује дужину периода на који се издаје дозвола за производњу наоружања и војне опреме.

Члан 19. прописује обавезу привредног друштва да уз захтев приложи потребну документацију. Сва документација коју издаје друштво мора бити потписана од стране законског заступника и оверена печатом привредног друштва. Документација коју издају овлашћени државни органи мора бити оверена и достављена у виду копије уз могућност стицања увида у оригинална акта на захтев комисије.

Привредна друштва су дужна да доставе оснивачки акт и статут друштва у тренутку оснивања (само за акционарска друштва, сходно важећем Закону о привредним друштвима), те касније измене ових аката. Претходним законом је тражен извод из судског регистра који је постојао у време писања закона, док Нацрт новог закона предвиђа Извод из регистра привредних субјеката који даје Агенција за привредне регистре, што је усклађено са актуелном правном регулативом.

За разлику од претходног закона, овај Нацрт садржи додатне обавезе законског заступника које се односе на предлог производног програма за период од 5 година и доказ о извршеној уплати републичке административне таксе. Предлогом производног програма од пет година, друштво исказује визију и спремност за дугорочно одрживо пословање и планирање развојних и инвестиционих пројеката.

Новина је то да се од законског заступника тражи Изјава о прихватању надзора над производњом наоружања и војне опреме, којом се дају овлашћења надлежној комисији да изврши увид у документацију и капацитете за производњу привредног друштва у поступку издавања дозволе и у било које друго време, сходно указаној потреби.

Такође, новина је обавеза привредног друштва да уз захтев достави и преглед наоружања и војне опреме произведене по претходно издатим дозволама за производњу (или у претходном периоду за привредна друштва из групације Одбрамбена индустрија Србије којима није издавана дозвола за производњу) и изјаву о својини над техничком документацијом за производњу наоружања и војне опреме у циљу спровођења поступка накнаде по основу економског искоришћавања (ројалити) за које произвођач наоружања и војне опреме користи техничку документацију у својини Републике Србије.

Нацртом новог закона дефинисана је обавеза привредног друштва да уз захтев за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме достави и докуменат о способности за спровођење мера индустријске безбедности, што није било присутно у претходном закону. Овим документом се презентује способност привредног друштва у погледу испуњености организационих и техничких услова за заштиту тајности података.

Члан 20. прописује обавезу привредног друштва које је поднело захтев за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме у области демилитаризације и утилизације наоружања и војне опреме да, поред документације предвиђене у члану 19. Закона, приложи и елаборат о испуњености услова за демилитаризацију и утилизацију наоружања и војне опреме, којим се дефинишу и разрађују процедуре за спровођење

демилитаризације и утилизације наоружања и војне опреме на безбедан и еколошки прихватљив начин.

Члан 21. регулише доношење решење о издавању дозволе за производњу наоружања и војне опреме у року од 60 дана од дана подношења захтева подносиоцу захтева који је уз захтев приложио потребну документацију и код кога је утврђено да су испуњени сви услови у погледу капацитета за производњу наоружања и војне опреме, техничке, технолошке и кадровске оспособљености, способности за обезбеђење квалитета наоружања и војне опреме, безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме.

Свако решење се састоји од преамбуле, изреке и образложења. У преамбули се наводе: назив привредног друштва, законски заступник, захтев и област за коју се тражи дозвола. У изреци се прецизирају област за коју се издаје дозвола и временски период на који се издаје. У образложењу се наводе основни подаци о друштву, документација на основу које се доноси решење, састав комисије која је извршила увид, став Војнобезбедносне агенције, кратко образложење зашто се издаје дозвола, права и обавезе друштва и клаузула да је решење коначно.

Члан 22. предвиђа могућност доношења решења о одбијању захтева у случају да подносилац захтева не прибави потребне доказе и не испуни неки од услова у погледу капацитета за производњу наоружања и војне опреме; техничке, технолошке и кадровске оспособљености; способности за обезбеђење квалитета наоружања и војне опреме; безбедности, обезбеђења и заштите у производњи наоружања и војне опреме, а у остављеном року од 90 дана не отклони утврђене недостатке. Поновни захтев за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме привредно друштво може поднети најраније шест месеци од дана доношења решења о одбијању захтева

У случајевима када првобитно достављена документација није исправна или је некомплетна, комисија одређена за спровођење поступка издавања дозволе за производњу наоружања и војне опреме покреће даљу процедуру након комплетирања или корекције достављене документације. Уколико привредно друштво не изврши потребна комплетирања или корекције достављене документације или не испуни неки од услова у остављеном року од 90 дана, захтев му се одбија.

Члан 23. дефинише могућност тражења мишљења других државних органа у поступку одлучивања по захтеву за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме. Уколико се на инсталираним капацитетима за производњу наоружања и војне опреме производи спортско и ловачко оружје и муниција, привредни експлозиви, противградне ракете и средства за ватромете, надлежни орган Министарства одбране у поступку одлучивања по захтеву за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме може ангажовати овлашћено лице министарства надлежног за унутрашње послове.

Члан 24. регулише услове под којима се одузима дозвола за производњу наоружања и војне опреме, уз нагласак да Република Србија није одговорна за могућу штету проузроковану одузимањем дозволе.

Члан 25. дефинише најкраћи рок од једне године од датума доношења решења о одузимању дозволе, у коме произвођач наоружања и војне опреме којем је одузета дозвола за производњу наоружања и војне опреме, не може поднети захтев за поновно издавање дозволе.

Члан 26. утврђује да се у поступку издавања дозволе примењује општи управни поступак на све оно што овим законом није друкчије одређено.

Члан 27. прописује формирање евиденције о издатим и одузетим дозволама за производњу наоружања и војне опреме, одбијеним захтевима за издавање дозволе и извршеном надзору, која се води у Министарству одбране. Овим чланом се такође дефинише и садржај предметне евиденције.

Члан 28. дефинише доношење подзаконског акта од стране министра одбране којим се прописује начин издавања и изглед обрасца дозволе за производњу наоружања и војне опреме и начин вођења Евиденције о издатим и одузетим дозволама за производњу наоружања и војне опреме, одбијеним захтевима за издавање дозволе и извршеном надзору. Дозвола за производњу наоружања и војне опреме је новина у односу на претходни закон и издаје се оном привредном друштву које је у току године добило Решење о издавању дозволе по спроведеној процедури утврђеној овим законом. Предвиђа се могућност доделе дозвола на пригодној свечаности крајем текуће године свим привредним друштвима која су у току те године добила решење о издавању дозволе.

Члан 29. дефинише обавезу Министарства одбране да Одбору за одбрану и унутрашње послове Народне скупштине Републике Србије доставља Преглед издатих и одузетих дозвола за производњу наоружања и војне опреме и одбијених захтева за издавање дозволе до 31. јануара текуће године за претходну годину.

Члан 30. дефинише обавезу произвођача наоружања и војне опреме да има и спроводи План безбедности производње наоружања и војне опреме за који се прибавља сагласност Министарства одбране. План безбедности садржи следеће кључне елементе:

- 1) процену угрожености капацитета за производњу наоружања и војне опреме;
- 2) мере безбедности и заштите и начин њиховог спровођења;
- 3) мере и поступке који се предузимају у случају ванредног догађаја насталог приликом производње, промета и транспорта наоружања и војне опреме.

У оквиру мера безбедности и заштите и начина њиховог спровођења разрађује се део који се односи на индустријску безбедност са аспекта испуњења организационих и техничких услова за заштиту тајности података.

Члан 31. уређује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да пријем лица у радни однос врши на основу општих услова о заснивању радног односа и посебних услова у погледу безбедности људи и имовине. У вези с тим, радна места на којима се обављају послови и задаци са посебним условима у погледу безбедности људи и имовине утврђују се општим актом произвођача наоружања и војне опреме и захтевају

вршење безбедносне провере на основу прописа којима се уређује приступ тајним подацима.

Члан 32. утврђује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да се за лице које се прима или је већ у радном односу код произвођача, на радном месту на коме се обављају послови и задаци са посебним условима, врши безбедносна провера по следећем:

- 4) одговарајућа безбедносна провера уколико лице има могућност приступа тајним подацима;
- 5) основна безбедносна провера, у складу са законом који уређује тајност података, уколико лице обавља послове и задатке који подразумевају рад са убојним средствима и опасним материјама.

Безбедносна провера обухвата и лица код кооперанта или вршиоца услуга уколико извршење њихових уговорних обавеза подразумева приступ тајним подацима.

Члан 33. утврђује обавезу Министарства одбране да води Евиденцију капацитета за производњу наоружања и војне опреме на основу података из Елабората о капацитетима за производњу и техничкој и технолошкој оспособљености који се доставља уз захтев за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме. Наведена евиденција представља тајни податак који се чува и користи у складу с прописима којима се уређује тајност података. Такође, овај члан дефинише које податке у вези са производњом наоружања и војне опреме садржи евиденција а сматрају се тајним подацима.

Члан 34. утврђује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да има Елаборат о заштити у производњи наоружања и војне опреме и да спроводи мере и поступке заштите у производњи наоружања и војне опреме. Овим чланом је дефинисан преглед докумената који улазе у састав Елабората о заштити у производњи наоружања и војне опреме. Комисија Министарства одбране у поступку надзора контролише поседовање сертификата или потврде овлашћеног државног органа о усаглашености са прописима који регулишу начин израде и садржај докумената који улазе у састав Елабората о заштити у производњи наоружања и војне опреме.

Члан 35. утврђује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да има Елаборат о обезбеђењу производње наоружања и војне опреме и да спроводи мере и поступке обезбеђења производње наоружања и војне опреме.

Члан 36. прописује шта је нарочито потребно да садржи Елаборат о обезбеђењу производње наоружања и војне опреме.

Члан 37. предвиђа могућност да Министарство одбране, у реализацији програма опремања од посебног интереса за систем одбране, може прибављати за потребе произвођача наоружања и војне опреме: машине и специјалну опрему; технологије, техничку документацију за производњу наоружања и војне опреме и специјалне алате у поступку освајања производње наоружања и војне опреме. Преглед наведених потреба је саставни део Плана прибављања машина, опреме, специјалних алата, технологије и техничке документације за производњу наоружања и војне опреме за потребе мира,

ратног и ванредног стања у оквиру Елабората о обезбеђењу производње наоружања и војне опреме.

Члан 38. дефинише да су прибављене машине и специјална опрема, технологије, техничка документација за производњу наоружања и војне опреме и специјални алати својина Републике Србије и да имају статус наоружања и војне опреме дате на коришћење са или без надокнаде. Актом којим се уређује област материјалног пословања и располагања средствима у Министарству одбране прописује се начин евидентирања и утврђивања статуса машина и специјалне опреме, технологије, техничке документације за производњу наоружања и војне опреме и специјалних алата датих на коришћење произвођачу наоружања и војне опреме.

Члан 39. прописује да групацији „Одбрамбена индустрија Србије” припада произвођач наоружања и војне опреме, чији је већински основни капитал државни под условима дефинисаним у Нацрту закона.

Такође, Нацрт закона дефинише да страна улагање код произвођача наоружања и војне опреме који припадају групацији „Одбрамбена индустрија Србије” може бити до 49% вредности капитала, при чему један страни улагач не може имати више од 15% учешћа у капиталу. Ово је изузетак у односу на остале произвођаче наоружања и војне опреме код којих старни улагач може имати већинско власништво.

Члан 40. регулише да ће Влада посебним актом прописати услове и поступак формирања, припадност, начин управљања и друга питања од значаја за рад и функционисање групације „Одбрамбена индустрија Србије”.

Члан 41. дефинише да Влада, на предлог Министарства одбране, доноси Програм развоја капацитета за производњу наоружања и војне опреме који припадају произвођачима из групације „Одбрамбена индустрија Србије” у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона. На предлог Програма Министарство одбране прибавља сагласност министарства надлежног за послове финансија, привреде и науке и технолошког развоја. Циљ Програма је дефинисање и развој базичних и специфичних војних технологија којима се подиже технолошки ново произвођача и стварају услови за задовољење потреба система одбране и повећање извозног потенцијала. Програм се доноси на период од 5 година, а ревидира сваке друге године.

Члан 42. регулише учешће Војнобезбедносне агенције, поред других надлежних органа, у безбедносној и контраобавештајној заштити производње наоружања и војне опреме код произвођача који припадају групацији „Одбрамбена индустрија Србије” у складу са законима који уређују положај те агенције у систему безбедности Републике Србије.

Члан 43. регулише да се без претходне сагласности Министарства одбране не може спровести поступак приватизације произвођача наоружања и војне опреме. Обезбеђењем сагласности Министарства одбране утврђена је могућност да се поступак приватизације спроводи у складу са одредбама закона којим се уређује приватизација.

Члан 44. утврђује могућност да Република Србија преузме власничка права на друштвеном капиталу у привредном друштву које послује друштвеним капиталом и припада групацији „Одбрамбена индустрија Србије”, у складу са посебним актом Владе.

Исти члан регулише да се преузимање власничких права на друштвеном капиталу врши уз накнаду друштву, при чему се посебним актом Владе утврђује начин преузимања и висина накнаде. Произвођач наоружања и војне опреме који припада групацији „Одбрамбена индустрија Србије” има обавезу да средства добијена из накнаде употреби за унапређење својих капацитета по Програму развоја капацитета за производњу наоружања и војне опреме који доноси Влада у складу са овим Законом.

Уколико Република Србија није преузела власничка права на друштвеном капиталу у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона, поступак приватизације друштвеног капитала код привредног друштва регистрованога за производњу наоружања и војне опреме спроводи се у складу са одредбама закона којим се уређује приватизација.

Члан 45. предвиђа могућност преноса обавеза за производњу наоружања и војне опреме са произвођача наоружања и војне опреме на кооперанте и вршиоце услуга у земљи и иностранству, на основу закљученог уговора о кооперацији. За време трајања уговора о кооперацији произвођач наоружања и војне опреме има обавезу да контролише извршење пренетих обавеза за производњу наоружања и војне опреме код кооперанта и вршиоца услуга, а Министарство одбране има право и обавезу да контролише примену овог закона код коопераната и вршиоца услуга у земљи.

Члан 46. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме, кооперанта и вршиоца услуга, да чува наоружање и војну опрему и техничку документацију за производњу наоружања и војне опреме, да спречи нестанак или оштећење наоружања и војне опреме и одавање тајних података и да у случају нестанка или оштећења наоружања и војне опреме, дела техничке документације или одавања тајних података, одмах обавести Министарство одбране и друге надлежне државне органе.

Члан 47. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да одржава капацитете за производњу наоружања и војне опреме у трајној производној способности, а изузетно у роковима утврђеним уговором за производњу наоружања и војне опреме и делова, склопова и опреме за одржавање наоружања и војне опреме. Такође, прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме који изгуби производну способност из разлога који се нису могли предвидети, да без одлагања обавести Министарство одбране и предвиђа могућност да Министарство одбране одобри преоријентацију производње на друге програме, да донесе решење о престанку производње на тим капацитетима или, изузетно, ако је то у одбрамбеном интересу, да уговори финансирање трошкова одржавања капацитета за производњу наоружања и војне опреме.

Члан 48. дефинише могућност извршења промене намене производних и технолошких целина у капацитетима за производњу наоружања и војне опреме, статусне промене и промене правне форме код произвођача наоружања и војне опреме који су претходно добили одобрење од Министарства одбране.

Члан 49. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме који припада групацији „Одбрамбена индустрија Србије” да пре покретања поступка промене власничке структуре прибави сагласност Министарства одбране.

Члан 50. утврђује да предмет принудног извршење не могу бити инсталирани капацитети за производњу наоружања и војне опреме, произведено наоружање и војна опрема, полупроизводи, склопови, делови, репродукциони материјал, сировине, новчана средства обезбеђена за те намене и друге ствари за производњу наоружања и војне опреме без претходне сагласности Министарства одбране.

Члан 51. утврђује да се машине и специјална опрема, технологије, техничка документација за производњу наоружања и војне опреме и специјални алати прибављени од стране Министарства одбране, не могу отуђити или уништити без сагласности Министарства одбране, не може се над њима стећи право својине одржајем нити се може засновати друго средство стварног обезбеђења.

Члан 52. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да чува оверену конструкциону и ремонтну документацију за производњу наоружања и војне опреме ако је у својини Републике Србије или ако је у својини произвођача наоружања и војне опреме, а произведено наоружање и војна опрема се користи за потребе Министарства одбране. Овим чланом је утврђена обавеза Министарства одбране да пропише начин и поступак чувања и овере наведене конструкционе и ремонтне документације. Прописано је, такође, да произвођач наоружања и војне опреме не може вршити измену и допуну конструкционе и ремонтне документације у својини Републике Србије и њено уступање трећим лицима без претходне сагласности Министарства одбране.

Члан 53. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да, писаним путем, обавести Министарство одбране о свим битним променама података који су достављени приликом подношења захтева за издавање дозволе за производњу наоружања и војне опреме без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од настанка промене.

Члан 54. дефинише обавезу обављања производње наоружања и војне опреме према техничкој документацији за производњу конкретног наоружања и војне опреме, према стандардима одбране и другим важећим стандардима. Такође, дата је могућност производње наоружања и војне опреме и за потребе извоза према техничкој документацији страног купца.

Члан 55. дефинише обавезу произвођача наоружања и војне опреме да изврши наносење ознаке на наоружање и војну опрему према техничкој документацији за производњу наоружања и војне опреме, стандардима одбране и другим важећим

стандардима. При томе, ознака мора да буде видљива, лако препознатљива, читљива и отпорна током животног века произведеног наоружања и војне опреме.

Члан 56. дефинише обавезу произвођача наоружања и војне опреме да води и трајно чува евиденцију произведеног наоружања и војне опреме која садржи податке о: врсти, количини, серијским бројевима, ознакама серија, купцима и датумима испорука и другим подацима неопходним за једнозначну идентификацију.

Овим чланом је дефинисана обавеза произвођача наоружања и војне опреме над којим је спроведен поступак стечаја или ликвидације, да евиденцију произведеног наоружања и војне опреме преда Министарству одбране, као и да на захтев надлежног државног органа, омогући приступ подацима из евиденције произведеног наоружања и војне опреме уз претходно прибављено одобрење Министарства одбране.

Чл. 57.-58. дефинише да утврђивање и оцењивање усаглашености са стандардима и техничким прописима обухвата усаглашеност система менаџмента, процеса и произведеног наоружања и војне опреме, при чему утврђивање и оцењивање усаглашености система менаџмента и процеса са стандардима и техничким прописима спроводи орган Министарства одбране надлежан за обезбеђење квалитета или орган акредитован од стране Акредитационог тела Србије.

Члан 59. утврђују обавезу произвођача наоружања и војне опреме да прибави потврду о контроли усаглашености наоружања и војне опреме произведеног за потребе Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова, служби безбедности, другог државног органа и организације, другог произвођача наоружања и војне опреме и страног купца у случају када Република Србија даје гаранције за реализацију уговора, при чему контролу усаглашености произведеног наоружања и војне опреме и издавање Потврде о контроли усаглашености спроводи орган Министарства одбране надлежан за обезбеђење квалитета.

Члан 60. прописује обавезу произвођача наоружања и војне опреме да за наоружање и војну опрему која је освојена сопственим развојем, а производи се за потребе Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова, служби безбедности, другог државног органа и организације, другог произвођача наоружања и војне опреме и страног купаца у случају када Република Србија даје гаранције за реализацију уговора, поред Потврде о контроли усаглашености прибави и доказ о усаглашености са захтевима квалитета наоружања и војне опреме који даје орган Министарства одбране надлежан за испитивање наоружања и војне опреме.

Члан 61. утврђује обавезу да министар одбране посебним актом пропише начин утврђивања и оцењивања усаглашености система менаџмента, процеса и произведеног наоружања и војне опреме.

Члан 62. предвиђа могућност да се производњом наоружања и војне опреме, у случају ратног и ванредног стања, поред произвођача наоружања и војне опреме, могу бавити и друга привредна друштва које одреди Влада на предлог Министарства одбране.

Члан 63. дефинише обезбеђење потребних ратних материјалних резерви за производњу наоружања и војне опреме у ратном и ванредном стању у складу са одредбама закона којим се ова област уређује, при чему се средства за финансирање ратних материјалних резерви обезбеђују из буџета Републике Србије.

Члан 64. дефинише обавезу да Влада на предлог Министарства одбране донесе потребне прописе којима се уређује формирање, просторни размештај, коришћење и обнављање ратних материјалних резерви за производњу наоружања и војне опреме.

Члан 65. предвиђа могућност да, за време трајања ратног и ванредног стања, Министарство одбране донесе одлуку на основу које се капацитети за производњу наоружања и војне опреме, сировине, репродукциони материјал и друга средства за рад произвођача наоружања и војне опреме, дају другом привредном друштву ради организовања производње наоружања и војне опреме у ратном и ванредном стању.

Члан 66. прописује да промет наоружања и војне опреме у земљи могу да врше: органи и организације Републике Србије; произвођачи наоружања и војне опреме, кооперанти и вршиоци услуга; правна лица регистрована за обављање послова увоза и извоза наоружања и војне опреме; правна и физичка лица која се у складу са законом баве прометом оружја и муниције на основу одобрења издатог од министарства надлежног за унутрашње послове.

Члан 67. дефинише да се промет наоружања и војне опреме у земљи врши за потребе: одбране и безбедности; производње наоружања и војне опреме; куповине ради продаје у иностранству; куповине ради продаје у земљи и пружања услуга приватног и физичко-техничког обезбеђења.

Члан 68. дефинише да промет наоружања и војне опреме у земљи обухвата промет наоружања и војне опреме које је произведено за потребе министарства надлежног за послове одбране, других државних органа и организација, привредних друштава и других правних лица ради обављања њихове делатности и за потребе извоза; које је на коришћењу код органа и организација Републике Србије и које је обухваћено законом којим се уређује оружје и муниција.

Чл. 69.-71. дефинишу могућност продаје у земљи и иностранству наоружања и војне опреме у својини Републике Србије, а на коришћењу у министарству надлежном за послове одбране, министарству надлежном за унутрашње послове и другим органима и организацијама Републике Србије.

У вези с тим, продаја наведеног наоружања и војне опреме у земљи може се вршити произвођачу тог наоружања и војне опреме и правним лицима овлашћеним за држање и коришћење оружја за службене потребе и вршење своје делатности. Предвиђено је, такође, да се продаја у земљи наоружања и војне опреме на коришћењу, може вршити у изузетним случајевима и произвођачу наоружања и војне опреме, уколико је намењено развоју или испитивању других средстава из производног програма.

Дефинисано је да правно лице уписано у Регистар лица овлашћених за обављање послова увоза и извоза наоружања и војне опреме може вршити куповину наведеног наоружања и војне опреме ради продаје у иностранству, а преузимање купљеног наоружања и војне опреме може вршити под условом да је претходно прибавило дозволу за извоз и одобрење за транспорт наоружања и војне опреме.

Чл. 72. дефинише обавезу произвођача наоружања и војне опреме да води евиденцију о оствареном промету наоружања и војне опреме.

Чл. 73.-75. прописује надлежност за одобрење и предузимање потребних мера обезбеђења транспорта наоружања и војне опреме. Такође, утврђена је обавеза да Влада посебним актом уреди област транспорта наоружања и војне опреме.

Чл. 76. дефинише да захтев за прибављање сагласности за улагање капитала; Регистар произвођача; Критеријуми за оцену испуњености услова за производњу наоружања и војне опреме; Евиденција о издатим и одузетим дозволама, одбијеним захтевима и извршеном надзору и Потврда о контроли усаглашености не садрже податке о личности у смислу закона којим се уређује заштита података о личности.

Чл. 77.-79. прописују надлежност за вршење надзора у спровођењу овог закона и прописа донетих на основу овог закона, међуресорску сарадњу у вршењу овог надзора код произвођача наоружања и војне опреме, кооперанта и вршиоца услуга и обавезе законског заступника произвођача, кооперанта произвођача наоружања и војне опреме и вршиоца услуга.

Такође, утврђују обавезу Министарства одбране да врши надзор и у случајевима када постоји сумња да произвођач наоружања и војне опреме производи наоружање и војну опрему у области за коју му није издата дозвола. Ово се односи и на кооперанта произвођача наоружања и војне опреме и вршиоца услуга, када обављају производњу која по обиму и сложености захтева поседовање дозволе.

Члан 80. прописује обавезу Министарства одбране да се приликом вршења надзора сачињава записник комисије о утврђеном стању са предлогом мера за отклањање неправилности или незаконитости који се доставља произвођачу или кооперанту произвођача наоружања и војне опреме у року од 15 дана од дана извршеног надзора

Такође, овим чланом је прописана обавеза произвођача или кооперанта произвођача наоружања и војне опреме над којим је извршен надзор да изради План отклањања неправилности или незаконитости и достави га Министарству одбране на одобрење у року од 30 дана од дана извршеног надзора. Произвођачу наоружања и војне опреме који у утврђеном року из одобреног Плана не отклони неправилности или незаконитости доноси се решење о одузимању дозволе за производњу наоружања и војне опреме.

Кооперанту произвођача наоружања и војне опреме и вршиоцу услуга који није у утврђеном року из одобреног плана отклонио неправилности или незаконитости доноси

се решење о забрани вршења услуга за потребе произвођача наоружања и војне опреме у трајању од једне године.

Чл. 81.-84. прописане су казнене одредбе за привредне преступе које учини произвођач наоружања и војне опреме, законски заступник и одговорно лице произвођача наоружања и војне опреме.

Члан 85. предвиђа право да се произвођачу наоружања и војне опреме и одговорном лицу произвођача наоружања и војне опреме, у случају поновљеног привредног преступа за који су прописане казнене одредбе, може, уз новчану казну, изрећи и заштитна мера забране обављања делатности производње наоружања и војне опреме у трајању од шест месеци до три године за произвођача наоружања и војне опреме и од три до пет година за одговорно лице произвођача наоружања и војне опреме, рачунајући од дана правноснажности одлуке надлежног органа.

Чл. 86.-90. уређују прелазне и завршне одредбе и ступање на снагу овог закона.

V ОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.